C/2024/4418

8.7.2024 г.

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 15 май 2024 година

относно Препоръка за Решение на съвета относно изменението на Паричното споразумение с Княжество Андора и Паричното споразумение с Република Сан Марино (CON/2024/16)

(C/2024/4418)

Въведение и правно основание

На 16 април 2024 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Съвета на Европейския съюз за становище относно препоръка на Комисията за решение на Съвета за изменение на Паричното споразумение с Княжество Андора и Паричното споразумение с Република Сан Марино ([1]) (наричано по-долу „предложеното решение“).

Компетентността на ЕЦБ да даде становище на основание член 219, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който предвижда, че когато Съюзът договаря споразумения по въпроси, свързани с паричния или валутния режим, с една или повече трети държави или международни организации, Съветът, по препоръка на Комисията и след консултация с ЕЦБ, взема решение относно условията за преговори и сключване на тези споразумения. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно член 17.5, изречение първо от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Общи бележки

1.1. През 2011 г. беше сключено парично споразумение между Съюза и Княжество Андора ([2]), последвано през 2012 г. от парично споразумение между Съюза и Република Сан Марино ([3]) (наричани по-нататък „паричните споразумения“). През декември 2023 г. Комисията приключи преговорите по споразумение за асоцииране с Андора и Сан Марино ([4]) (наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“).

1.2. ЕЦБ приветства целите на предложеното решение, а именно да се избегне дублирането на усилия за прилагането на паричните споразумения и на споразумението за асоцииране от страна както на Съюза, така и от страна на Андора и Сан Марино. Налице е частично припокриване между правните актове на Съюза, които трябва да се прилагат от Андора и Сан Марино съгласно паричните споразумения и споразумението за асоцииране. Ако това припокриване не бъде преодоляно, ще има дублиране на усилията, тъй като прилагането на припокриващите се правни актове на Съюза ще бъде наблюдавано успоредно по силата на паричните споразумения и по силата на споразумението за асоцииране.

1.3. Същевременно ЕЦБ отбелязва, че въвеждането на измененията в паричните споразумения, предвидени в предложеното решение, ще окаже значително въздействие върху предвидената в паричните споразумения уредба. С паричните споразумения се създава съвместен комитет ([5]), който играе решаваща роля за оценката на прилагането на правните актове на Съюза, изброени в приложенията към паричните споразумения. Съгласно паричното споразумение между Съюза и Андора съвместният комитет се състои от представители на Андора, Комисията, Испания, Франция и ЕЦБ. Съвместният комитет, създаден с паричното споразумение между Съюза и Сан Марино, се състои от представители на Сан Марино, Комисията, Италия и ЕЦБ. ЕЦБ разбира, че съставът на подкомитета, който

([1]) COM(2024) 134 final.
([2]) ОВ C 369, 17.12.2011 г., стр. 1.
([3]) ОВ C 121, 26.4.2012 г., стр. 5. Това парично споразумение замени предишното парично споразумение между Италианската република от името на Европейската общност и Република Сан Марино (ОВ C 209, 27.7.2001 г., стр. 1).
([4]) Вж. прессъобщението на Комисията от 12 декември 2023 г. „Комисията приветства приключването на преговорите за споразумение за асоцииране с Андора и Сан Марино“ (The Commission welcomes the end of the negotiations for an Association Agreement with Andorra and San Marino), достъпно на уебсайта на Комисията www.ec.europa.eu. Макар че споразумението за асоцииране е източникът на предложените промени в паричните споразумения, ЕЦБ не е виждала догорения между преговарящите текст.
([5]) Вж. член 11 от паричните споразумения.

ще оценява прилагането на правните актове на Съюза, изброени в съответното приложение към споразумението за асоцииране и обозначени като имащи значение за прилагането на паричните споразумения, ще бъде много различен от този на съвместните комитети, създадени с паричните споразумения. Не се предвижда ЕЦБ да бъде официален член на подкомитета. Поради значението на предложените изменения ЕЦБ счита, че трябва да участва пълноценно в преговорите в сферата на нейната компетентност в съответствие с досегашната практика.

2. **Специфични забележки**

2.1. В обяснителния меморандум към предложеното решение се посочва, че правните актове на Съюза в областта на банковото и финансовото право и борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, изброени в съответното приложение към споразумението за асоцииране и „от значение за еврото“, ще бъдат ясно обозначени като такива, така че когато се извършва оценка на тяхното прилагане съгласно споразумението за асоцииране, тя да се извърши едновременно и за целите на паричните споразумения. Пояснява се, че службите на Комисията възнамеряват да поканят колегите си от ЕЦБ да се присъединят към делегацията на Комисията в подкомитета по финансовите услуги, създаден съгласно споразумението за асоцииране, когато на заседанията му се обсъжда прилагането на актовете на Съюза, които са от значение и за прилагането на паричните споразумения. ЕЦБ приветства намерението на Комисията да покани ЕЦБ на заседанията на подкомитета, когато предметът на обсъжданията е от значение за прилагането на паричните споразумения. В предложеното решение не се уточнява как ще се осъществи на практика това участие и какъв ще бъде статутът на ЕЦБ на тези заседания. ЕЦБ разбира, че ще бъде поканена на тези заседания като наблюдател.

2.2. С предложеното решение се предвижда вмъкването на разпоредба в паричните споразумения, съгласно която всички нови актове от подгрупата на правните актове на Съюза в областта на банковото и финансовото право, които са от значение за еврото, и всички нови правни актове на Съюза в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма стават част единствено от съответното приложение към споразумението за асоцииране, след като започнат да се прилагат съгласно споразумението за асоцииране ([6]). В обяснителния меморандум към предложеното решение се посочва, че различните части от протокола относно финансовите услуги към споразумението за асоцииране могат да влизат в сила поетапно за асоциираните държави. По този начин до началото на прилагането на правните актове на Съюза, попадащи в дадена част, съгласно споразумението за асоцииране, съответните достижения на правото на Съюза ще продължат да бъдат включвани и вземани предвид в приложенията към паричните споразумения.

2.3. ЕЦБ отбелязва, че може да има значителен период от време между приемането на споразумението за асоцииране и влизането в сила за асоциираните държави на частите от протокола относно финансовите услуги, включващи правните актове на Съюза в областта на банковото и финансовото право и борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Следователно, за да се гарантира правната сигурност, в съответната разпоредба на паричните споразумения ([7]) следва изрично да се посочи, че ако правен акт на Съюза от съответните достижения на правото на Съюза бъде приет или изменен, преди да започне да се прилага съгласно споразумението за асоцииране, той ще бъде добавен към приложенията към паричните споразумения и прехвърлен в съответното приложение към споразумението за асоцииране, след като започне да се прилага съгласно споразумението за асоцииране. Освен това в предложеното решение не се изяснява точният момент, в който ще се счита, че правните актове на Съюза, отнасящи се до дадена част от протокола относно финансовите услуги, започват прилагат съгласно споразумението за асоцииране. Този въпрос трябва да бъде изяснен, за да има правна сигурност във връзка с момента на прехвърляне на отговорностите, уредени в паричните споразумения, към споразумението за асоцииране.

([6]) Вж. член 1, първа алинея, буква а) от предложеното решение.

([7]) Вж. член 1, първа алинея, буква а) от предложеното решение.

2.4. В предложеното решение се посочва, че в паричните споразумения трябва да бъде добавена разпоредба, съгласно която правните актове на Съюза в областта на банковото и финансовото право, необходими за еврото, и всички правни актове на Съюза в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, които са изброени в споразумението за асоцииране, но са от значение за безпроблемното използване и защитата на еврото, следва да бъдат ясно обозначени ([8]). Това би позволило оценката на прилагането на тези актове от двете асоциирани държави да бъде извършена съгласно споразумението за асоцииране за целите на паричните споразумения. ЕЦБ приветства включването на тази разпоредба, тъй като тя е основната разпоредба в предложеното решение, с която се цели избягване на дублирането на паричните споразумения и споразумението за асоцииране. В същото време ЕЦБ би искала да отбележи липсата на яснота по отношение на прилагането на тази мярка. Не е ясно дали разпоредба със същото съдържание ще трябва да бъде включена и в споразумението за асоцииране и кой ще вземе решение за обозначаването на правните актове на Съюза, които са от значение за прилагането на паричните споразумения. ЕЦБ е готова да участва в тази задача. Обозначаването може да бъде направено например на заседанията на подкомитета по финансовите услуги, създаден по силата на споразумението за асоцииране. Освен това, за да се осигури по-добра правна сигурност, ЕЦБ предлага съответните правни актове на Съюза да бъдат обозначени като „от значение за прилагането на паричното споразумение“ вместо като „от значение за еврото“, „необходими за еврото“ или „от значение за безпроблемното използване и защита на еврото“.

2.5. Освен това ЕЦБ предлага в същата разпоредба да се предвиди, че след заседанията относно прилагането на правните актове на Съюза, изброени в съответното приложение към споразумението за асоцииране и обозначени от значение за прилагането на паричните споразумения, на съответния съвместен комитет съгласно паричните споразумения ще бъде предоставена таблица за изпълнението. Без това съществува риск оценката на някои правни актове на Съюза като правни актове от значение за прилагането на паричните споразумения и твърдението, че оценката на прилагането им като част от споразумението за асоцииране ще бъде извършена едновременно и за целите на паричните споразумения, да се окажат безпредметни. Съвместните комитети съгласно паричните споразумения ще трябва да бъдат надлежно информирани за изпълнението на съответните правни актове на Съюза, за да решат дали това има въздействие върху прилагането на паричните споразумения. ЕЦБ разбира, че разпоредба от същото естество ще да бъде включена в споразумението за асоцииране.

2.6. С предложено решение се добавя разпоредба в паричните споразумения, съгласно която подгрупата от правни актове на Съюза в областта на банковото и финансовото право, които са от значение за еврото, и всички нови правни актове на Съюза в областта на борбата с изпирането на пари или финансирането на тероризма, които са станали част от споразумението за асоцииране, ще бъдат включени автоматично в приложенията към паричните споразумения, в случай че споразумението за асоцииране бъде частично или изцяло суспендирано или ако то бъде прекратено ([9]). За пълнота ЕЦБ предлага да се поясни, че този процес ще бъде придружен и от оценка на прилагането на съответните правни актове на Съюза, която ще бъде направена съгласно паричните споразумения.

2.7. ЕЦБ приветства добавянето на разпоредба в паричните споразумения, с която да се гарантира, че правните актове на Съюза в областта на паричното право продължават да се уреждат единствено от паричните споразумения ([10]). Както е посочено в обяснителния меморандум към предложеното решение, правните актове в областта на паричното право включват правни мерки в сферата на банкнотите и монетите, измамите и фалшифицирането, статистическото отчитане пред ЕЦБ и актовете по член 133 от Договора. Следователно те включват и всички приети от ЕЦБ правни актове, изброени в приложенията към паричните споразумения.

([8]) Вж. член 1, първа алинея, буква в) от предложеното решение.
([9]) Вж. член 1, първа алинея, буква г) от предложеното решение.
([10]) Вж. член 1, първа алинея, буква д) от предложеното решение.

2.8. На последното място, в предложеното решение се посочва, че единствено Комисията е оправомощена да договори, сключи и подпише изменението на паричните споразумения с Андора и Сан Марино ([11]). ЕЦБ отбелязва, че това се отклонява от следваната до момента практика, при която ЕЦБ е била напълно асоциирана към преговорите по паричните споразумения в своята област на компетентност ([12]). Освен това изменението на паричните споразумения, които предстои да бъдат договорени с Андора и Сан Марино съгласно предложеното решение, не е с незначителен и технически характер. Както е посочено в параграф 1.3 от настоящото становище, предложеното изменение има важни последици за паричните споразумения, особено за ролята на създадените с тях съвместни комитети. Поради това в предложеното решение следва да се предвиди, че ЕЦБ ще участва пълноценно в преговорите в своята област на компетентност в съответствие с досегашната практика.

Когато ЕЦБ отправя препоръки за изменения на предложеното решение, конкретните предложения с обяснителен текст към тях се представят в технически работен документ. Техническият работен документ е достъпен на английски език на EUR-Lex.

Съставено във Франкфурт на Майн на 15 май 2024 година.

Председател на ЕЦБ
Christine LAGARDE

([11]) Вж. член 2 от предложеното решение.

([12]) Вж. член 7 от Решение 1999/97/ЕО на Съвета (ОВ L 30, 4.2.1999 г., стр. 33); член 7 от Решение 2004/548/ЕО от 11 май 2004 г. относно позицията, която да бъде взета от Общността по отношение на споразумение за паричните отношения с Княжество Андора (ОВ L 244, 16.7.2004 г., стр. 47); и член 3 от Решение 2009/904/ЕО от 26 ноември 2009 г. относно позицията, която да бъде взета от Европейската общност по отношение на предоговарянето на паричното споразумение с Република Сан Марино (ОВ L 322, 9.12.2009 г., стр. 12).